

## A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla dr. Letaveczi Ilona ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - II.rendű alperes neve hozzátartozó (felperes címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (felperes címe, TH:) II. rendű alperesek ellen haszonélvezeti jog korlátozása iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 5.P.22.247/2009/25. számú ítélete ellen a felperes 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 318.000 (háromszáztizennyolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és a II. rendű alperes 1986-tól 2002. decemberéig élettársi kapcsolatban éltek egymással. 1987. október 26-án vásárolták meg közösen a h-i 000. helyrajzi szám alatti házas ingatlant, amelynek tulajdonjogát egymás között egyenlő arányban szerezték meg. A II. rendű alperes édesanyja, azaz az I. rendű alperes az ingatlanon haszonélvezeti jogot szerzett szerződés alapján, ez az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került. Az ingatlan megvásárlását követően több ütemben, különböző nagyságrendű beruházásokat valósítottak meg a szerződő felek: felújították a már meglévő felépítményt, majd beépítették annak tetőterét és hét szobát alakítottak ki fizető vendéglátás céljára, továbbá a telek másik végében álló gazdasági épületet is átépítették, ahol egy lakás került kialakításra. Az építési beruházásokhoz

mindhárom peres fél megfelelően hozzájárult anyagilag. Ennek módjaként az I. rendű alperes 1998-tól a pénzáttalalást választotta saját bankszámlájáról a felperes bankszámlájára. 1998. és 2002. között több alkalommal különböző összegeket utalt át a felperesnek, ezek nagyságrendje általában több százezer forintos volt, egy alkalommal 3.300.000 forint átutalására került sor, 2002-ben már csak néhány tízezer forintos tételek kerültek átutalásra a részéről a felperes részére. 2002-ben határozták el a peres felek, hogy az ingatlant megosztatják. Ennek érdekében változási vázrajzot készítettek 2002. november 7-én, majd mindhárman kérelemmel fordultak a K-i Körzeti Földhivatalhoz, a B-n 2003. július 22. napján kelt közös nyilatkozatban kérve a tulajdonjog változatlanul hagyása mellett a jogerőre emelkedett telekmegosztás földhivatali bejegyzését. A telekmegosztás ingatlan-nyilvántartási átvezetését követően a határozatot a földhivatal mindhárom érintettnek, így a felperesnek is megküldte, aki ellene fellebbezéssel nem élt. A tulajdoni viszonyok az újonnan kialakult 000/1. és 000/2. helyrajzi számú ingatlanoknál nem változtak és az I. rendű alperes javára változatlanul bejegyzésre került mindkét ingatlan vonatkozásában a haszonélvezeti jog. A peres felek között élettársi közös vagyon megosztása tárgyában a Zala Megyei Bíróság előtt per van folyamatban.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság az I. rendű alperes haszonélvezeti jogát akként korlátozza, hogy a h-i 000/1. helyrajzi számú ingatlan őt illető fele részéről az I. rendű alperes haszonélvezeti jogát törölje, míg az 000/2. helyrajzi számú ingatlan vonatkozásában rendelkezzen úgy, hogy az I. rendű alperes haszonélvezeti joga az ingatlan szerződéskötéskori állapotához igazodóan a földszinten három szoba, fürdőszoba, spájz, konyha, előszoba helyiségek használatára vonatkozik. A II. rendű alperest a kereset teljesítésének tűrésére kérte kötelezni. Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest a perköltségek viselésére kötelezte. Ítéletét a Ptk.157.§-ára és 158.§-ára alapította. A felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján megállapította, hogy a peres felek között olyan megállapodás jött létre, amely alapján haszonélvezeti jog terjedelme a jövőben építendő felépítményekre is kiterjed. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint e megállapodást bizonyítja egyrészt az a körülmény, hogy az I. rendű alperes nem csak az ingatlan megvásárlásához, hanem az építkezéshez is rendszeresen hozzájárult anyagilag, amit részben a felperes is elismert, másrészt a változási vázrajz alapján az eredeti tulajdoni viszonyoknak megfelelően kérték mindhárman a telekmegosztás bejegyzését, ez pedig a bíróság által megállapított tartalmú megállapodás megkötését feltételezi.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását kérve. Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete alapjául szolgáló telekmegosztási kérelmet nem írta alá, 2003. július 22-én nem is járt B-n, soha nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel kinyilvánította volna, hogy az I. rendű alperes holtig tartó

haszonélvezeti jogot szerzett az általa újonnan épített felépítményekre is. Megismételte azt az elsőfokú eljárásban már előadott álláspontját, hogy az I. rendű alperes pénzáttalálásaiból nem lehet következtetni az átutalt összegeknek az építkezéshez való felhasználására, mert ebben az időszakban a II. rendű alperesnek is volt hozzáférése a felperes számlájához, az I. rendű alperes a leányának küldött pénzt a 90-es évek végén, nem pedig a felperesnek utalta. Hivatkozott arra, hogy már a keresetleveléhez csatolt tulajdoni lapból megállapíthatóan a perindításkor az elsőfokú bíróság javára a kereset tárgyává tett ingatlanra végrehajtási jog volt bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba, ezért a Zala Megyei Bíróság az ügy elintézéséből kizárt volt, tőle elfogulatlan ítélet nem volt várható és - az elsőfokú bíróságnak - egy másik bíróság kijelölését kellett volna kérnie. Megítélése szerint emiatt az eljárási hiba miatt az ítélet hatályon kívül helyezése mindenképpen indokolt annak ellenére is, hogy a II. rendű alperes a felperes tartozását megfizette, így a végrehajtási jog az eljárás során törlésre került. Sérelmezte az elsőfokú bíróság eljárását az iratok kiadására vonatkozóan is. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes az eljárásban olyan iratokat csatolt, amelyeket részére nem küldött meg az elsőfokú bíróság a kérelme ellenére sem, holott a felperes mozgásképtelensége, illetőleg jogi képviselőjének az elsőfokú bíróság székhelyétől való - 12 órás utazást igénylő - távolsága miatt az iratoknak a bíróságon való megtekintése a számukra aránytalan nehézségekkel járt volna. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a költségek vállalása ellenében sem biztosította a felperes számára a Pp.119.§-ában biztosított iratmásolatra való jogának érvényesítését.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú eljárásban nem került sor az elsőfokú bíróság részéről olyan eljárási szabálysértésre, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését szükségessé tenné. Az ügy elintézéséből a Zala Megyei Bíróság nem volt kizárt. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 13.§ (1) bekezdése alapján az ügy elintézéséből ki van zárva és abban, mint bíró nem vehet részt *a)* a fél, a féllel együtt jogosított vagy kötelezett személy, továbbá az, aki a per tárgyát egészben vagy részben a maga részére követeli vagy akinek jogaira, vagy kötelezettségeire a per eredménye kihatással lehet; *b)* az *a)* pont alá eső személy képviselője vagy olyan volt képviselője, aki az ügyben eljár; *c)* az *a)* vagy *b)* pont alá eső személynek a (2) bekezdésben megjelölt hozzátartozója vagy volt házastársa; *d)* az, akit a perben tanúként vagy szakértőként kihallgattak, vagy akinek tanúként, vagy szakértőként való kihallgatását a bíróság elrendelte; *e)* az, akitől az ügynek tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság). A 14.§ alapján a perben az a helyi bíróság, megyei bíróság, illetőleg ítélőtábla sem járhat el, amelynek vezetője a 13.§ (1) bekezdésének *a)*, *b)* vagy *c)* pontja értelmében ki van zárva.

A felperes fellebbezésében nem jelölte meg, hogy Zala Megyei Bíróságnak az ügy elintézéséből való kizártságát a fenti jogszabályi rendelkezések közül melyikre alapítja. Arra hivatkozott, hogy a perindításkor a Zala Megyei Bíróság javára a kereset tárgyává tett ingatlanra végrehajtási jog volt bejegyezve, emiatt tőle elfogulatlan ítélet nem volt várható, annak ellenére sem, hogy e tartozást a felperes helyett az elsőfokú eljárás folyamán a II. rendű alperes megfizette és a végrehajtási jog az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően már törlésre került.

Az iratokból megállapíthatóan a végrehajtási jog bünyügyi költség biztosítása végett került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba, ez kamatokkal, költségekkel együtt összesen 70.815 forint összegben megfizetésre került a II. rendű alperes részéről. A Zala Megyei Bíróság az ügyben nem volt fél, nem is kellett volna az legyen. A Pp.13.§ (1) bekezdésének *a)-d)* pontjában felsorolt esetek egyike alapján sem tekinthető kizártnak a Zala Megyei Bíróság az ügy elintézéséből. Sem a Zala Megyei Bíróságnak az ügyben eljáró bírója, sem a többi bírója nem kérte az ügy elintézéséből való kizárását a Pp.13.§ (1) bekezdésének *e)* pontja alapján, nyilvánvalóan azért, mert az egyébként jelentéktelen összegű bünyügyi költség felperes általi megfizetésének hiánya a polgári ügyekben eljáró bírót a legkisebb mértékben sem befolyásolta ítélezési tevékenységének függetlenségében és pártatlanságában. Az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően a felperes sem érezte úgy, hogy ez - az ügy elintézése szempontjából teljességgel mellékes és lényegtelen körülmény - alkalmas lehet az ügyben eljáró polgári bíró elfogultságának a kialakulására, különben a Pp.13.§ (1) bekezdés *e)* pontjára hivatkozással kizárási kérelmet terjesztett volna elő vele, illetőleg a Zala Megyei Bíróság összes bírójával szemben. Mindezek figyelembevételével a másodfokú bíróság érdemben is felülbírált az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti döntése alapjául szolgáló tényeket helyesen, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg. Az általa megállapított tényeket a másodfokú bíróság - a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel - annyiban egészíti csak ki, hogy a felperes nyugdíjazását megelőzően a kereset tárgyává tett ingatlanon a fizető vendégszolgáltatást az I. rendű alperes kezdte meg, illetőleg azt „az ő neve alatt” folytatták a peres felek. Ez a ténymegállapítás a peres felek egybehangzó tényállításain alapul, a felperes erre vonatkozó tényállítását a keresetlevelének első oldala tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság ítéleti döntése érdemben is helyes, azt helyes jogi indokokkal támasztotta alá, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - utalással a Pp.254.§ (3) bekezdésében foglaltakra is - helyes indokai alapján hagyta helyben.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra utal még a másodfokú bíróság:

A 2003. július 22-i keltezésű telekmegosztásra irányuló kérelem mindhárom peres fél névaláírását tartalmazza. A felperes névaláírása sorrendben az utolsó. Írásképet tekintve megegyezik a per egyéb irataiból megismerhető és kétségen kívül a felperestől származó névaláírásokkal, így pl. a keresetlevélhez csatolt ügyvédi meghatalmazáson látható névaláírásával. Ez az okirat eredetben fellelhető a periratok között 13. sorszám alatt a más hatóságtól, azaz a K-i Körzeti Földhivataltól beszerzett iratok részeként. Egyébként a telekmegosztással kapcsolatban nem csak ez az okirat tartalmazza mindhárom peres fél névaláírását, hanem pl. a változási vázrajz is, amelyen „a megosztás akarataunknak megfelelően történt” szöveg alatt található mindhárom peres fél névaláírása. A felperes itt lévő névaláírása írásképileg teljes mértékben megegyezik a 2003. július 22-i kérelem megnevezésű kézzel írott okiraton lévő névaláírással. H Város Polgármesteri Hivatala Jegyzőjének 521/2/2003. számú határozatából következően a telekmegosztás engedélyezését a felperes kérte. Elképzelhetetlen, hogy ne lenne olyan telekmegosztásra irányuló kérelem, amelyet aláírt. Márpedig a 2003. július 22-i kérelmen kívül egyéb ilyen kérelem nem lelhető fel a közigazgatási iratok között. Az ügy megítélése szempontjából egyébként nem is annak van elsődleges jelentősége, hogy a felperes kérelmezte a telekmegosztást, hanem annak, hogy az I. rendű alperes, mint haszonélvező is kérelmezte ezt, továbbá annak az elsőfokú bíróság által is kiemelt körülménynek, hogy a telekmegosztást követő haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzését a felperes nem kifogásolta, ellene jogorvoslatot nem keresett. Ez a körülmény arra utal, hogy ekkor még maga is természetesnek találta az I. rendű alperes haszonélvezeti jogának korlátatlanságát.

Minden alapot nélkülöz a felperesnek az az állítása, hogy az I. rendű alperes a felperes bankszámlájára a II. rendű alperes javára utalt volna át pénzeket és azokat a II. rendű alperes a kereset tárgyává tett ingatlanon végrehajtott beruházásoktól függetlenül használta volna fel. Ennek az állításának az alátámasztásaként a felperes arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes pénzáttalásaira azt követően került sor, hogy a felperes bankszámlája fölött a II. rendű alperes is rendelkezési jogot kapott volna. A bankszámlát vezető pénzügyintézetnek az elsőfokú iratok között 16. sorszám alatt elfekvő tájékoztatása szerint azonban „D.A.-nak a lakossági folyószámla felett rendelkezési jogosultsága nem volt”. A II. rendű alperesnek tehát nem volt semmiféle hozzáférése a felperes számlájához. Az áttalások ténye kétségen kívül áll. Az alperesek állították, hogy az áttalt pénzek rendeltetése az építési beruházás finanszírozása volt. Az áttalást követően a pénzek felett a rendelkezési jog kizárólag a felperest illette meg. Ehhez képest a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az I. rendű alperes részéről e pénzáttalásoknak más oka és más célja volt, illetőleg az áttalt pénzek más célra kerültek felhasználásra a részéről. A felperes azonban ezeknek az áttalt pénzeknek a felhasználására vonatkozó értékelhető tényállítást sem tett, csupán utalt arra, hogy a bankszámla feletti rendelkezési joga alapján azokat a II. rendű alperes használhatta fel. Rendelkezési jog hiányában azonban a II. rendű alperes a felperes aktív közreműködése nélkül ezeket a pénzüsségeket nem használhatta fel. Olyan tényállítást pedig a felperes nem tett, hogy e pénzeket a II. rendű alperesnek átadta volna azok számláról történő felvétele után. A felperes tehát az áttalt

pénzösszegek rendeltetését és felhasználását illetően értékelhető tényelőadást nem tett (így e tekintetben a bizonyítási kötelezettségéről sem lehetett őt megfelelően tájékoztatni), a peradatok összessége pedig az alperesek tényállítását valószínűsíti.

Az alperesek tényelőadását, valamint a haszonélvezeti jog alapítása körében kötött megállapodásnak az elsőfokú bíróság által megállapított tartalmát támasztja alá az a körülmény is, hogy a fizető-vendéglátási tevékenységet a felperes által is beismerten az I. rendű alperes kezdte meg, értelemszerűen ez csak azt követően történhetett meg, hogy építési beruházás, felújítás eredményeként az ingatlan fizető-vendéglátásra alkalmassá vált. Ez a körülmény azt igazolja, hogy az I. rendű alperes haszonélvezeti joga az első nagyobb ütemű beruházást követően is kiterjedt az ingatlan egészére, ide értve a beruházás eredményeként kialakított és fizető-vendéglátás célját szolgáló helyiségeket is. A felek megállapodása szerint a haszonélvezeti joga tehát semmiképpen sem korlátozódott kizárólag az ingatlan megvásárlásakor állapotára.

A másolatkérési jog sérelmével kapcsolatos fellebbezési hivatkozásoknak a jogvita érdemi elbírálása körében jelentősége nincsen. Már az elsőfokú bíróság is megfelelően tájékoztatta a felperes jogi képviselőjét, hogy az alperesek nem csatoltak az elsőfokú eljárásban olyan iratot a felperes távollétében lefolytatott tárgyalásokon, amelyeket a felperes korábban nem ismert, a bankok által megküldött folyószámla kivonatok pedig egy példányban érkeztek (22. sorszám). A más hatóságtól, illetőleg szervezettől történt iratbeszerzés során a más hatóságnak, illetve szervezetnek nincs olyan kötelezettsége, hogy a bíróság által tőle megkért iratokat több példányban küldje meg. Az elsőfokú bíróság a periratoknak a peres felekkel történő kiadása körében nem követett el eljárási szabálysértést. A Pp.119.§-ában biztosított másolatkérési jog érvényesítésének a feltételeit a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet tartalmazza. Ennek 13.§ (2) bekezdése szerint a másolatot az irodavezetőnél kell megrendelni. A periratokban nincs annak nyoma, hogy a felperes jogi képviselője az elsőfokú eljárásban keletkezett bármely iratról másolat készítését rendelte volna meg a Zala Megyei Bíróság polgári kezelőirodájának vezetőjénél és az irodavezető e kérelem teljesítését jogellenesen megtagadta volna. Ilyen tényállítást a felperes a fellebbezésébe sem foglalt bele. Nem mutatkozik a Zala Megyei Bíróság részéről olyan eljárási vagy ügyviteli mulasztás, jogsértés, amely a felperes eljárási jogainak gyakorlását oly mértékben korlátozta, akadályozta volna, hogy annak a per érdemi eldöntésére kihatása lehetne.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A fellebbezés sikertelensége folytán a másodfokú eljárásban felmerült költségek viselésére a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles. Az alpereseknek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért az állam által előlegezett

eljárási illeték viselésére kötelezte csak a felperest a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdését alkalmazva.

Határozatát a másodfokú bíróság a Pp.256/A.§ (1) bekezdésének *f)* pontja alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

P é c s , 2011. június 15.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Németh Erika  
tisztviselő